

ESPERANTO

MONATA GAZETO

TABELO DE ENHAVO

1920

NUNTEMPAĴOJ

Pago

Novjaraj Pensoj, <i>H. Hodler</i>	1
La rezultatoj de la internacia laborkonferenco, ***	21
Internacia Unuiĝo de Helpado al Infanoj	41
La Novlernejoj, <i>Ad. Ferrière</i>	81
Fervojo London-Tanger-Dakar, <i>Georges Houard</i>	102
Historia skizo de la ŝtatbankrotoj, <i>Franz Friedrich</i>	125, 178
Ligo de Nacioj, <i>Ĉeestinto</i>	222

SOCIA VIVO

ARTO

Orientaj Tapiŝoj, <i>Renaud Richez</i>	43
--	----

EDUKADO

La spirito de la lernantoj, <i>H. Roorda van Eysinga</i>	25
La Montessori-metodo, <i>Klara Grunwald</i>	130

GEOGRAFIO

Armenio, <i>lv. H. Krestanof</i>	22, 42, 63
Persio, <i>lv. H. Krestanof</i>	84, 104, 126
Holandaj apartaĵoj, <i>Mekol</i>	132

SCIENCO

La aerveturado je granda alteco, <i>M. D. Perret</i>	4
Pri birda, planta kaj homa flugo, <i>O. Marquard</i>	26
El historio kaj vojoj de la kontraŭtuberkuloza batalo, <i>D-ro M. Blassberg</i>	45, 65
Stranga nutraĵo, <i>D-ro Bergner</i>	129
La penso de Einstein, <i>Paul Bennemann</i>	180
Mondmilito, terkatastrofoj, epidemioj kaj universala leĝo, <i>D-ro Franz Heinemann</i>	198
Ŝakludo inter Esperantistoj, <i>Ed. Stettler</i>	200

SOCIAJ DEMANDOJ

Pago

Labormalpermesoj kaj ripoztagoj, <i>D-ro Ed. Westermarck</i>	2
Pri la Tajlor-sistemo, <i>W. Pampfer</i>	4
Por malsato-mortantaj infanoj de Centra Eŭropo	24
La papermono dum la franca revolucio, <i>Prof. O. Karmir</i>	45
Sistemo Tajlor kaj terkulturo, <i>A. Berthier</i>	66
Leĝo kontraŭ alkoholismo, <i>H. Salokannel</i>	179

NOTOJ

La temperaturo de la steloj (6). — Heredeco kaj krimaleco (6). — Ĉu financo-ministroj estas profitegiŝtoj? (6). — Sekvoj de la alkoholmalpermeso (6). — Nova speco de assekuro (6). — Aviado kaj sendanĝereco (27). — Kulturfruktoj kaj elektro (27). — Cenzuro de la filmoj (27). — Internaciaj poŝtaj taritoj (27). — Fumado kaj virina beleco (47). — Pri aeroplana rapideco (47). — La aŭtomobiloj en Usono (47). — Usona komerco kun Eŭropo (47). — Bankbiletoj kaj organaŭtio (47). — El la mortanta Vieno (47). — La intelekta produktado en 1918 (47). — La divena vergo (67). — El la historio de la pesilo (67). — Rapidega kinematografio (67). — Sudpolusa ekspedicio (67). — Internacia Labor-Oficejo (67). — Utiligo de la Niagara Faloj (86). — Kinematografo kaj industrio (86). — Transoceana telefonio (86). — Internacia Oficejo por la protektado de la indigenoj (86). — Ĉeĥoslovaka sokolaro (86). — Popolsumigado en Bavario (86). — Statistiko de la Ĉeĥoslovaka respubliko (86). — La minimuma salajro (105). — La batalo kontraŭ la teredo (105). — Malapero de la kelnera frako (105). — La teatra arto ĉe la kinematografo (131). — Misuzo de l' poŝtmarko (131). — La unua porcelanmono (181). — La aerkomunikado (181). — Migrantaj specimenoj (181). — Kolosa teatra prezentado (181). — La plumoj (181). — La kaverno de la ventoj (201). — Amplekso de Jugoslavio (201). — Maria-vitismo (201).

700.090-F-200p

16

1920

222-744

LITERATURO

PROZAĴOJ

Pli-malpli seriozaj sentencoj de <i>O. Wilde</i> , trad. <i>W. Lippmann</i>	7
La bonfarinto, <i>Oscar Wilde</i> , trad. <i>W. Lippmann</i>	8
Sarkis, <i>S-ino Iskonti Minasse</i> , trad. <i>Io. H. Krestanof</i>	28
La deveno de la homo, <i>W. Bölsche</i> , trad. <i>H. Petrofil</i>	48
El Maksimoj kaj Pensoj de <i>J. W. von Goethe</i> , trad. <i>W. Lippmann</i>	48
Zinjo, <i>A. Čehov</i> , trad. <i>P. Medem</i>	68
La mensogulo, el la dana lingvo trad. <i>H. Th. Stub</i>	87
El arabaj legendoj, trad. <i>Ivan H. Krestanof</i>	87
El miaj reĝaj interrilatoj, <i>Jan Havlasa</i> , trad. <i>Miloš Lukáš</i>	106
Tri tomboj, el la tata lingvo trad. <i>S-ino A. Mexin</i>	106
Kannitverstan, <i>J. P. Hebel</i> , trad. <i>H. J.</i>	133
Malbona vetero, <i>A. Čehov</i> , trad. <i>P. Medem</i>	182
La fianĉo, <i>Dimitri Šišmanov</i> , trad. <i>Io. H. Krestanof</i>	202
La etiopia poŝtmarko, <i>Gaston Picard</i> , trad. <i>G. Delanoue</i>	227

VERSAĴOJ

Budai Ilona, el hung. lingvo trad. <i>D-ro K. de Kalocsay</i>	8
La rozo, <i>Torquato Tasso</i> , trad. <i>A. Grabowski</i>	29
Tagmeza Kvieto, <i>Antonio Fogazzaro</i> , trad. <i>A. Grabowski</i>	29
La reĝo en Thule, <i>Goethe</i> , trad. <i>K. de Kalocsay</i>	49
Mia patrino, <i>Edm. de Amicis</i> , trad. <i>A. Grabowski</i>	69
Al la patro de Esperantido, <i>Zanoni</i>	87
La blanka luno, <i>Paul Verlaine</i> , trad. <i>K. de Kalocsay</i>	107
Lastan Saluton, <i>S. Frantz</i>	133
Mia lasta revo, <i>Paul Verlaine</i> , trad. <i>K. de Kalocsay</i>	133
Ne dukatoj . . . el la jugoslava popola poezio	204
Dancmelodio, <i>Victor v. Scheffel</i> , trad. <i>Zanoni</i>	228
Kristnaska rimajo, <i>Edmond Privat</i>	228
Esperantista Literatura Asocio	17, 37, 57, 77, 94, 98, 120, 151, 170, 193, 214, 236

ESPERANTISMO

ĈEFARTIKOLOJ

Pri Esperanta verkado, <i>F. Glaser</i>	9
Inter ni, <i>Edmond Privat</i>	10, 31, 92
Ellerni, <i>H. Hodler</i>	30
Doktoro Zamenhof, <i>Edmond Privat</i>	50
Venroj de Esperanto, <i>Edmond Privat</i>	91
La Verko de H. Hodler, <i>Edmond Privat</i>	101
Pri Esperanta literaturo kaj ĝia historio, <i>F. Glaser</i>	107, 134, 183
Esperantista Kongreso en Hago, <i>Edmond Privat</i>	157
Nova venko de Esperanto, <i>Edmond Privat</i>	177, 188
Lingva Komitato kaj Akademio, <i>Edmond Privat</i>	197
Esperanto por malgrandaj popoloj, <i>J. Mačernis</i>	204
Novjara Bondeziro, <i>Edmond Privat</i>	221
Profeto pri mondlingvo en 1641: Komensky, Voĉo	225

ESPERANTO-MOVADO

XIIa Universala Kongreso en Hago (ilustrita aldono en la aprila numero)	11, 31, 51, 90, 113, 138, 157, 159, 164, 185, 214
La diskuta kunveno de Esp. de Iberiaj landoj	91
6a Kongreso de UEA en Hago	139, 161
Skandinava Kongreso 1920	139
11a Kongreso de Britaj Esp-istoj	140
9a Belga Esperantista Kongreso	140
Esperanto Tago en Budapeŝto	141
5a Finlanda Kongreso	141
Fakaj Kunvenoj de la XIIa Kongreso	164
Nederlanda Laborista Federacio Esperantista	166
Aŭstralia Esperanto-Asocio	166
Va Kongreso de Italaj Esperantistoj	167
Skota Esperanto Kongreso	167

Paĝo

Lasta Distrikta Kunveno UEA	167
XIIIa Universala Kongreso Praha	193, 214, 237
5a Itala Kongreso	209
Itala Kunveno de Katolikaj Esperantistoj	210
Distrikta Kunveno de UEA, Sudoriento de Francio	210
Franca Esp. Kongreso, Orléans	235

Kroniko	11, 31, 51, 70, 92, 110, 136, 205, 229
---------	--

Esperantista Akademio	141
-----------------------	-----

Dokumentoj	188, 231
------------	----------

Diversaĵoj:

Esp. kaj homhelpado	12
Esp. kaj kongresoj	12
La naskiĝdomo de D-ro Zamenhof	12
Esp. kaj komerco	32, 53, 141, 232
Esp. en la lernejoj	71, 93, 119, 148, 231, 232
La morto de H. Hodler	88
Centrejo por Tutmonda Trafiko	93
Printempa kunveno de la foiro de Lyon	94
Esperanto kaj Poŝtistoj	94
Internacia Instituto de Esperanto	113
Esp. kaj militkaptitoj	114, 141
Esp. kaj Ligo de Nacioj	114
La voĉo de la dankado	114
Henri Barbusse kaj Esperanto	141
La unua kolonio Esperanta!	141
Esperanto kaj literaturistoj	141, 214
Centra Dana Esperantista Ligo	152, 170, 193, 236
Svisa Esperanta Societo	192, 265, 235
Esperanto por Blinduloj	231
Esperanto kaj Turismo	232, 238
Esperanto kaj Teozofio	232

Tra la gazetaro	33, 53, 71, 94, 114, 142, 189, 208, 232
-----------------	---

Tra la libraro:

Esperanta Legolibro (<i>Vilho Setälä</i>)	13
Fraŭlino Suzano (<i>V. G. Aulsebrook</i> , trad. <i>P. Medem</i>)	13
Batalo pri la domo Heikkilä (<i>J. Linnankoski</i> , trad. <i>V. Setälä</i>)	13
Kongresa Libro de 5a Kongreso de Finnlandaj Esp-istoj	13
Ou en est la question de la langue internationale (<i>E. Adam</i>)	13
Der Ballast der Sprachen und das Esperanto (<i>Georg Ruseler</i>)	13
Frazeologio-Proverbaro Esperanta Portugala (<i>H. Couto Fernandez</i>)	13
La botistoj (<i>A. Kivi</i> , trad. <i>Hilma Hall</i>)	34
Du sudslavaj popolfabeloj (<i>St. Tomić</i>)	34
Pri la rajto de German-Aŭstrujo	34
Pri Esperanto, diskutado pri kelkaj ŝanĝoj de ldo proponitaj (<i>C. Aymonier</i> , trad. <i>R. Ferter</i>)	54
Dua aldono al Universala Vortaro	54
Love and Language (<i>J. J. Boutwood</i>)	54
Kvar infanaj kantoj (<i>J. D. Applebaum</i>)	54
Ausführliches, methodisches Lehr- u. Übungsbuch des Esperanto (<i>Karl Schönherr</i>)	54
Esperanton Opiskeluopas (<i>Vilho Setälä</i>)	54
Pieni Suomalais-Esperanto Tulkikirja (<i>H. Salokannel</i>)	55
Curso Elementar de Esperanto (<i>S. Carreira kaj L. Bemaldo</i>)	55
Esperanto, lernolibro por Ĉeĥoj (<i>Julie Šupířová</i>)	72
Världsspraket i Kulturarbetet (<i>Einar Adamson</i>)	72
Rimvortaro Esperanta (<i>Avoto</i>)	115
Kleine Esperanto-Sprachlehre (<i>H. Böbs</i>)	115
The Esperanto Home-Student (<i>James Robbie</i>)	115
Propono pri Skolta Esp. Ligo (<i>A. V. Thomson</i>)	115
La Tagiĝo (<i>A. Grabowski kaj Baránski</i>)	115
Bildotabuloj por la Instruado de Esperanto (<i>Th. Goldschmidt</i>)	143
Esperanto voor de Jeugd (<i>J. W. Sevenhuijsen</i>)	143
Esperanto u 33 Lekcije (<i>St. Tomić</i>)	189

	Paĝo		Paĝo
Faka Vortareto N-ro 1 (<i>Ombreloj</i>)	190	Alvoko al la Tutmonda Esperantistaro	147
La Kvakerismo (<i>T. Corder Catchpool</i>)	190	Liberiga Stelo	147
Cindrulino (<i>Louise Briggs</i>)	190	Interŝanĝo de prilernaj raportoj	148
La Rozujo Ĉiumiljara (<i>Mabel Wagnalls, trad. E. S. Payson</i>)	190	Gazetartikoloj	148
Nia ĉiutaga pano (<i>W. Wilson Trainer</i>)	190	Internacia foiro en Reichenberg	148, 238
Esperanto verdediĝt (<i>D-ro C. J. Baart de la Faille kaj</i> <i>Ir. Isbrücker</i>)	211	Internacia Ligo de Superkonfesanoj	148
Kleine Beiträge zur Sprachenfrage	211	Nova Akcia Societo fondata	149
La libro de komuna preĝo	211	Nova Propagando	149
Esperanto, itala propagandilo	211	Atentigo de Esp-istoj el Teheran	149
Magic. A play for children (<i>Pourquoi Pas</i>)	211	Unuiĝo de la Internaciaj Asocioj	149
B. E. S.-Adresaro	211	Kolektu uzitajn poŝtmarkojn	149
Himno pri universala paco (<i>S. Franz kaj Vicent F. Bort</i>)	211	Statistikaj oficistoj	192
Eparĥia muziko por vulgara kantado (<i>Royle Shore</i>)	233	Al ĉiuj naciaj Societoj	192
Vivo de Zamenhof (<i>Edmond Privat</i>)	233	Korespondo kun Hungario	192
Sonĝo de Someromeza Nokto (<i>Shakespeare, trad. L. Briggs</i>)	233	Esperantistaj Kuracistoj	192
Kristo kaj la Ligo de Nacioj	234	Insista peto	192, 215
Karaktero (<i>J. M. van Stiprian Luiscius</i>)	234	Brita Literatura kaj Debata Societo	192
		Leĝo pri deviga instruado	237
Esperantista Parolejo:		Poŝtmarkoj	237
Oni laŭdas	15, 36, 76, 97, 118, 150, 191, 215, 236	Centra Esp. Librejo, Hago	237
Oni petas	15, 36, 76, 97, 119, 150, 215, 236	E. E. A. S.	237
Oni atentigas	77	Internacia ekspozicio Arkitektura	239
Esperanto por la Blinduloj	15, 231	Alvoko al fajrobrigadistoj	239
Kion faras la Hungara Esperanto-Servo	15	Universala Sport-Ligo	239
Ĉu ili estas kulpaj?	35		
Interesa Iniciato	35	Niaj Mortintoj	16, 36, 57, 77, 97, 119, 151, 194, 216, 240
La historio de lokaj grupoj	56	Hector Hodler	61, 91, 110
Nova elpensajo: migrantaj leteroj!	57	Esperantista Vivo	36, 97, 119, 150, 194, 216, 240
Pri morala instruo	57, 148		
Esperanto kaj la interpopola ligo	74	UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO	
Al niaj korespondantoj	75	Oficiala Informilo	14, 34, 55, 72, 95, 117, 145, 168, 191, 212, 235
Helpo al suferantaj Esp-istoj	75, 118, 148	La nova Statuto de UEA, <i>Ed. Stettler</i>	186
Mondpaca ligo Kruco Blanka	75, 240		
Epidemioj	75	LINGVAJ STUDOJ	
Pri estonta Kongresurbo	96	Belsoneco en kunmetitaj vortoj	16
Al Esperantistaj oficistoj	96	Pri la landnomoj	17, 37
Popolaj Universitatoj	96	Ĉu du vortaroj?	37
Enketo pri arta edukado	97	Pri neologismoj, <i>H. Hodler</i>	116
Pri la nunaj monbaroj	118	Vipero aŭ Vipuro	116
Al la fervojistoj	119, 147, 240	Varo	116
Al geinstruistoj	119, 239	Ŝutro	116
Esperanto kaj folioj	119, 238	La ismoj, <i>Walter Lippmann</i>	143
Teksartaj Spertuloj	147	Pri la ofteco de la Esperantistaj afiksoj	213
		Pri la vorta precizeco, <i>P. Stojan</i>	226